

Народна банка Србије

ДРУШТВЕНА ОДГОВОРНОСТ

2019

САДРЖАЈ

УВОДНА РЕЧ ГУВЕРНЕРА	2
О НАРОДНОЈ БАНЦИ СРБИЈЕ	4
Циљеви и функције	4
Етички кодекс	6
Односи с јавношћу	6
ОДГОВОРНОСТ ПРЕМА ЗАПОСЛЕНИМА	10
Структура запослених	10
Образовање, стручно оспособљавање и усавршавање	11
Безбедност и здравље на раду	12
Интерна комуникација	14
ОДГОВОРНОСТ ПРЕМА ДРУШТВЕНОЈ ЗАЈЕДНИЦИ	16
Заштита и едукација корисника финансијских услуга	16
Изложбено-едукативне активности	17
Хуманитарне и волонтерске активности	20
Донације	23
Чланство у „Глобалном договору” Уједињених нација	24
ОДГОВОРНОСТ ПРЕМА ЖИВОТНОЈ СРЕДИНИ	26
Очување природних ресурса у седишту и филијалама	26
Смањење штетних утицаја на животну средину – Завод	28

УВОДНА РЕЧ ГУВЕРНЕРА

Суштина нашег друштвено одговорног пословања јесте, пре свега, стабилност, која је у последњих неколико година за Народну банку Србије, али и за грађане Србије постала нормалност. Та стабилност огледа се у одрживим резултатима, које у континуитету бележимо.

Захваљујући адекватним мерама, Народна банка Србије, седму годину заредом, инфлацију држи чврсто под контролом. На крају 2019. године, међугодишња инфлација износила је 1,9%, што је и њен просек за целу годину. Адекватним мерама учешће проблематичних кредита спуштено је на крају децембра на ниво од 4,1%, чиме је њихово учешће сада за 80% ниже него у периоду када смо почели да примењујемо Стратегију за решавање проблематичних кредита. Раст српске економије превазишао је сва наша очекивања. Србија је била једна од ретких земаља у којој је раст економске активности у 2019. надмашио све пројекције рађене у току претходне године. Поред тога, с растом бруто домаћег производа, Србија је у највећој мери допринела расту региона Западног Балкана, што такође потврђује да је политика која се спроводи у Србији адекватна.

У погледу динаризације, посебно је значајан раст динарске штедње у току прошле године од 30%, што је показатељ раста поверења у домаћу валуту. Садашњи ниво динарске штедње пет пута је виши него у 2012. години, када смо кренули са Стратегијом динаризације. Србија данас има и дванаестогодишњу динарску хартију, што је одраз поверења у стабилност коју обезбеђујемо, а ми ћемо наставити да активно радимо на продужењу динарске криве приноса.

Уз пуну подршку одрживом расту и развоју финансијског тржишта, изузетно су важне активности Народне банке Србије на плану иновација. С преко десет милиона трансакција у *IPS* НБС систему током петнаест месеци његовог рада, Народна банка Србије, у сарадњи с банкама, наставља да осавременује платне услуге увођењем инстант плаћања и *QR* кода и на продајним местима.

Све су то активности које је Народна банка Србије спровела с једним циљем: бити одговоран према грађанима Србије и у сваком сегменту пословања мислити пре свега на крајњег корисника закона, одлуке и мере које доносимо, као и активности које предузимамо.

Како је Народна банка Србије један од оснивача и активан члан „Глобалног договора” Уједињених нација у Србији, тако је и овај извештај конципиран да у потпуности подржава десет принципа који се односе на заштиту људских и радних права, заштиту животне средине и борбу против корупције.

У извештају су представљене активности које Народна банка Србије спроводи на пољу друштвено одговорног пословања и партнерстава која у тој области остварује с циљем унапређења и ширења праксе друштвено одговорног пословања.

Кориснике финансијских услуга одговорно и правовремено информишемо путем регионалних канцеларија за финансијску едукацију у филијалама Народне банке Србије. Наши запослени на трибинама које организујемо редовно обавештавају наше грађане о свим важним темама из ове области. Финансијске услуге заузимају важно место не само у економији наше земље него и у животима свих грађана Србије, због чега је од изузетног значаја да постоји уређен и стабилан финансијски сектор. Будући да се институт заштите корисника финансијских услуга налази у Народној банци Србије, наши запослени свакодневно грађанима пружају помоћ у остваривању њихових права и интереса, као и помоћ у разумевању и коришћењу финансијских услуга. У оквиру Сектора за заштиту корисника финансијских услуга налази се и Информативни центар, где грађани могу да сазнају о погодностима и ризицима које треба узети у обзир при коришћењу финансијских производа и услуга.

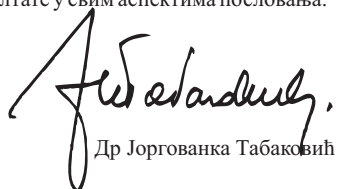
На пољу финансијске едукације деце и омладине континуирано сарађујемо са средњим школама и високошколским установама. Посебно смо задовољни јер се број факултета и високих школа с којима реализујемо едукативне програме стално повећава.

О свим активностима правовремено обавештавамо јавност. Како бисмо ту комуникацију развили са што различитијим циљним групама, непрекидно унапређујемо садржаје на нашим страницама на друштвеним мрежама.

Поносни смо на наше запослене који сваке године у све већем броју учествују у хуманитарним и волонтерским активностима и своје слободно време издвајају да помогну онима којима је помоћ потребна.

У свим организационим деловима Народне банке Србије водимо рачуна о очувању природних ресурса и смањењу штетних утицаја на животну средину, у складу са свим одговарајућим законским нормама, али и најбољом праксом у овој области.

Народна банка Србије неће мењати ни смер ни правац деловања. Наставиће да буде чувар стабилности, деловаће проактивно као и до сада и биће један од лидера у иновацијама. Наставиће с политикама које дају резултате у свим аспектима пословања.

Др Јоргованка Табаковић

О НАРОДНОЈ БАНЦИ СРБИЈЕ

Циљеви и функције

Народна банка Србије је самостална и независна институција, која ужива велико поверење грађана. Поред основног циља – постизање и очување ценовне стабилности, Народна банка Србије доприноси очувању и јачању стабилности финансијског система. За свој рад одговорна је Народној скупштини Републике Србије.

Положај, организација, овлашћења и функције Народне банке Србије, као и њен однос према органима Републике Србије и међународним организацијама и институцијама, уређени су Уставом Републике Србије и Законом о Народној банци Србије.

Народна банка Србије обавља следеће функције:

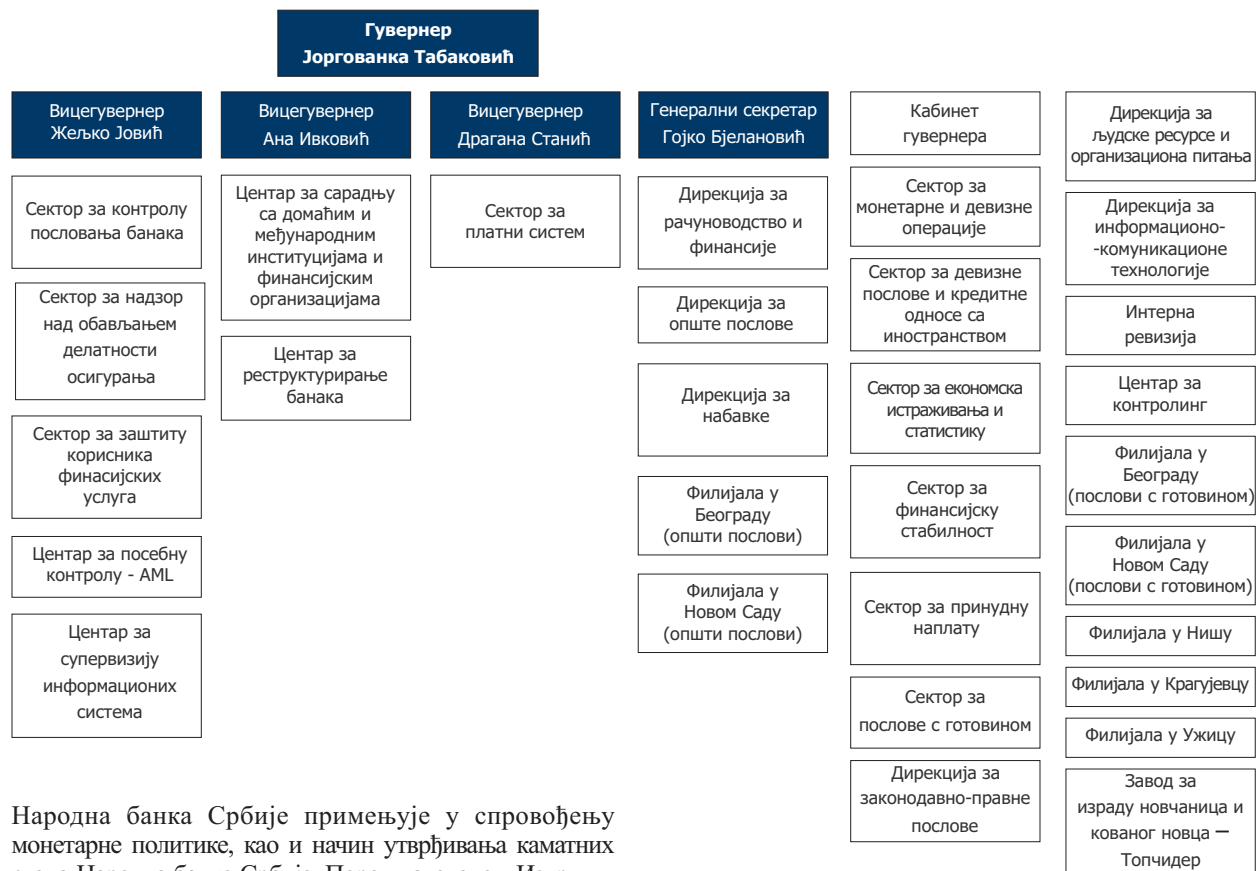
- утврђује и спроводи монетарну и девизну политику;
- управља девизним резервама;
- утврђује и спроводи, у оквиру своје надлежности, активности и мере ради очувања и јачања стабилности финансијског система;
- издаје новчанице и ковани новац и управља токовима готовине;
- уређује, контролише и унапређује несметано функционисање платног промета у земљи и са иностранством, у складу са законом;
- издаје и одузима банкама дозволе за рад, врши контролу бонитета и законитости послова банака и обавља друге послове, у складу са законом којим се уређују банке;
- издаје и одузима дозволе за обављање делатности осигурања, врши контролу ове делатности, односно надзор над њеним обављањем, издаје и одузима овлашћења за обављање појединих послова из делатности осигурања и обавља друге послове, у складу са законом којим се уређује осигурање;
- издаје и одузима дозволе за обављање послова финансијског лизинга, врши надзор над обављањем ових послова и обавља друге послове, у складу са законом којим се уређује финансијски лизинг;
- издаје и одузима друштвима за управљање добровољним пензијским фондовима дозволе за рад и дозволе за управљање тим фондовима, врши

надзор над овом делатношћу и обавља друге послове, у складу са законом којим се уређују добровољни пензијски фондови;

- издаје и одузима платним институцијама дозволе за пружање платних услуга, а институцијама електронског новца дозволе за издавање електронског новца, врши надзор над пружањем платних услуга и издавањем електронског новца, а обавља и друге послове, у складу са законом којим се уређују платне услуге;
- обавља послове заштите права и интереса корисника услуга које пружају банке, друштва за осигурање, даваоци финансијског лизинга, друштва за управљање добровољним пензијским фондовима, пружаоци платних услуга и издаваоци електронског новца, у складу са законом;
- утврђује испуњеност услова за покретање поступака реструктурирања банака, односно чланова банкарске групе и спроводи ове поступке, одлучује о инструментима и мерама које ће се предузети у реструктурирању и обавља друге послове у вези с реструктурирањем банака, у складу са законом којим се уређују банке;
- издаје и одузима операторима платног система дозволе за рад овог система, врши надзор над њиховим пословањем и обавља друге послове, у складу са законом којим се уређују платне услуге;
- издаје и одузима овлашћења за обављање мењачких послова, врши контролу мењачког и девизног пословања и обавља друге послове, у складу са законом којим се уређује девизно пословање;
- обавља законом, односно уговором утврђене послове за Републику Србију, не угрожавајући притом самосталност и независност из члана 2. Закона о Народној банци Србије;
- обавља друге послове из своје надлежности, у складу са законом.

Органи Народне банке Србије су Извршни одбор, гувернер и Савет гувернера.

Извршни одбор чине гувернер и вицегувернери. Извршни одбор, поред осталог, утврђује монетарну и девизну политику, као и активности ради очувања и јачања стабилности финансијског система. Такође, утврђује референтну каматну стопу и друге каматне стопе које

Народна банка Србије примењује у спровођењу монетарне политике, као и начин утврђивања каматних стопа Народне банке Србије. Поред наведеног, Извршни одбор доноси прописе и друге опште акте у области контролне и надзорне функције финансијских институција, у складу са законима којима се уређује обављање тих функција, као и у областима заштите права и интереса корисника финансијских услуга и издавања и одузимања овлашћења за мењачке послове и контроле мењачког и девизног пословања. Доноси прописе и друге опште и појединачне акте у области реструктурирања банака, у складу са законом којим се уређују банке. Седнице Извршног одбора одржавају се по потреби, а најмање једном месечно. Седници Извршног одбора председава гувернер.

Народном банком Србије руководи гувернер, који заступа и представља Народну банку Србије. Гувернера бира Народна скупштина на предлог председника Републике Србије, с мандатом од шест година и правом реизбора. Гувернер руководи пословањем Народне банке Србије и организује њен рад, спроводи одлуке Извршног одбора и Савета гувернера, доноси прописе, опште и појединачне акте из надлежности Народне банке Србије, који законом нису стављени у надлежност Извршног одбора и Савета гувернера, и обавља друге послове.

Савет гувернера чине пет чланова, укључујући и председника, које бира Народна скупштина на предлог одбора Народне скупштине надлежног за послове финансија. Чланови Савета гувернера бирају се на период од пет година, с правом поновног избора. Седнице Савета одржавају се по потреби, а најмање једном у два месеца. Поред осталог, на предлог Извршног одбора, Савет гувернера доноси Статут, финансијски план и усваја годишње финансијске извештаје Народне банке Србије.

Народна банка Србије је правно лице са седиштем у Београду. Она може образовати филијале, које немају статус правног лица, а њихова унутрашња организација, делокруг и дужности одређени су Статутом Народне банке Србије.

Народна банка Србије у свом саставу има специјализовану организацију – Завод за израду новчаница и кованог новца – Топчидер, чије се обавезе и одговорности одређују Законом о Народној банци Србије и Статутом Народне банке Србије.

Етички кодекс

У години која је за нама стално су унапређивани етички и професионални стандарди понашања запослених. Народна банка Србије интензивно је спроводила активности предвиђене Законом о Агенцији за борбу против корупције, националном стратегијом за борбу против корупције и акционим планом за примену те стратегије.

У складу с тим, Агенцији за борбу против корупције благовремено је достављено обавештење о реизбору једног члана Савета гувернера Народне банке Србије, коме је достављен подсетник у вези са обавезом пријављивања имовине при реизбору на функцију. Функционери Народне банке Србије благовремено се подсећају на обавезе које произлазе из поменутих закона и прописа (редовно и ванредно пријављивање имовине итд.).

За борбу против корупције значајни су и правилници који су донети. Поред осталих, донет је и Правилник о допунама Правилника о пословном понашању запослених у Народној банци Србије ради детаљнијег уређивања правила која се односе на могући сукоб интереса запослених. С обзиром на специфичност послова које запослени обављају у одређеним организационим јединицама Народне банке Србије, прописана је обавеза да редовно, на почетку сваке године, извештавају своје руководиоце и Дирекцију за људске ресурсе и организациона питања о подацима релевантним за утврђивање постојања могућег сукоба интереса.

У претходној години није било пријављених поклона које су примили запослени у Народној банци Србије за које би било процењено да се не могу сматрати пригодним или протоколарним. Дато је осам мишљења о томе да ли би посао који би запослени обављао ван радног времена утицао на стварање сукоба интереса. Радило се о пословима вршења противпожарне заштите у локалном клиничком центру, послу демонстратора на Економском факултету Универзитета у Београду, актуарском обрачуну резервисања за отпремнине за одлазак у пензију и јубиларне награде запосленима, усменом

превођењу за Генерални директорат за превођење Европске комисије, делатности чишћења и одржавања објекта, издавачкој делатности деље књижевности, рецензентској делатности националног тела за акредитацију у области високог образовања и пословима у јединици локалне самоуправе. За све послове процењено је да не могу утицати на непристрасно обављање послова запослених у Народној банци Србије.

Односи с јавношћу

Екстерна комуникација

Одговорно, конзистентно и правовремено информисање шире јавности о пословању и активностима Народне банке Србије и у 2019. години одвијало се путем интензивне сарадње с медијима и комуникације на друштвеним мрежама, као и објављивањем информација на званичној интернет презентацији и њеним поддоменима.

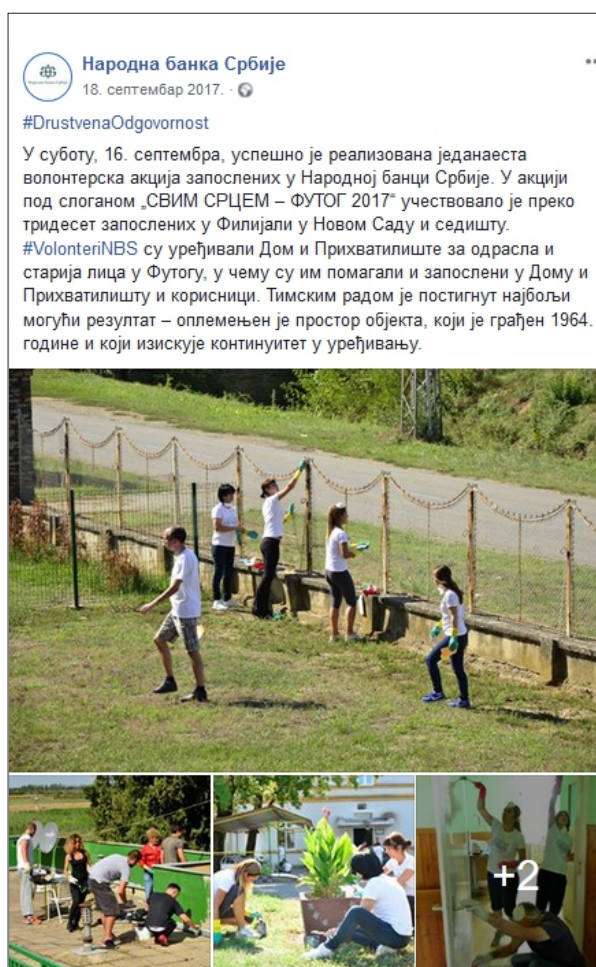
Табеларни приказ саопштења и реализације медијских захтева у 2019. години

Саопштења	Одговори на новинарска питања	Изјаве за медије	Интервјуи за медије	Наступи у електронским медијима	Прес-конференције
345	299	77	10	23	5

Током 2019. објављено је 345 саопштења за јавност и одговорено на 299 новинарских питања. Организовано је 77 изјава и десет интервјуа за штампане и електронске медије, као и 23 телевизијска и радијска наступа гувернера, вицегувернера и других запослених у Народној банци Србије.

Организоване су четири презентације Извештаја о инфлацији за јавност, презентација Извештаја о стабилности финансијског система за 2018. годину, као и снимање почетка пленарног састанка с мисијом Међународног монетарног фонда током њихова три боравка у Србији. Медијска подршка обезбеђена је потписивању Протокола о сарадњи Народне банке Србије и Владе Србије ради даљег унапређења дигитализације у Републици Србији, као и потписивању Меморандума о наставку сарадње између Народне банке Србије и девет факултета из Србије и успостављању сарадње са шест факултета из Републике Српске. Медијски је било пропраћено обележавање манифестација: „Дан отворених врата“, „Музеји за 10“, „Дани европске баштине“ и „Светска недеља новца“, у оквиру којих је Народна банка Србије организовала више едукативних радионица за финансијско описмењавање деце и омладине. Медијска подршка обезбеђена је и изложбама Народне банке Србије „Слике времена и догађаја на српском новцу – новац Кнежевине и Краљевине Србије“ и „Српски новац од 13. до 21. века“, које су одржане у Народном музеју у Крагујевцу, и „Миланковићева временска капија“, која је одржана у изложбеном простору Народне банке Србије, као и хуманитарним и осталим друштвено одговорним активностима које Народна банка Србије спроводи заједно са својим запосленима.

Ради упознавања шире јавности са активностима и резултатима рада централне банке и доприноса развоју поверења, Народна банка Србије је и у 2019. била активна на друштвеним мрежама Твитер и Фејсбук. На

званичном налогу на Твитеру, који пружа могућност праћења активности централне банке које су предмет интересовања медија и стручне јавности, као што су кретање референтне каматне стопе, Извештај о инфлацији, кретање девизних резерви и др., у протеклој години објављено је 1.577 твитова и остварено је 2.498 пратилаца и 3.452 посете сајту

Народне банке Србије. На званичној страници Народне банке Србије на Фејсбуку, која је покренута с циљем информисања корисника о финансијској едукацији, друштвеној одговорности, активностима Центра за посетиоце и изложбеним активностима галерије Народне банке Србије на Славији, у току извештајног периода објављена су 1.353 поста и остварена су 1.683 свиђања странице (лајка), као и 1.746 пратилаца.

Веб-сајт и публикације

Званична интернет презентација Народне банке Србије намењена је грађанима ради њиховог информисања, едукације и пружања помоћи у заштити личних интереса појединаца, као и стручној јавности, с обзиром на то да се објављују публикације и документи који садрже све релевантне информације о пословању Народне банке Србије.

У току 2019. године, на почетној страници интернет презентације Народне банке Србије постављен је формулар преко кога сва заинтересована лица могу поставити питање из било које области из надлежности Народне банке Србије. Поред тога, доступан је и формулар путем кога је могуће уложити примедбу, односно притужбу на пословање даваоца финансијских услуга. На питања одговарају организационе јединице, у оквиру својих надлежности, у најкраћем могућем року.

Путем своје интернет презентације Народна банка Србије је извештавала јавност о инструментима и мерама које је предузимала ради очувања и јачања финансијске стабилности, као и о инструментима и мерама за спровођење монетарне и девизне политике.

Редовним публикацијама, статистичким прилозима и саопштењима за јавност представљене су активности у области надзора финансијских институција, као и надзора над пружаоцима платних услуга и институцијама електронског новца.

Публикација	Тираж на српском	Тираж на енглеском
Годишњи извештај о пословању и резултатима рада	100	60
Годишњи извештај о монетарној политици	80	60
Полугодишњи извештај о монетарној политици	80	60
Извештај о инфлацији	80	60
Годишњи извештај о стабилности финансијског система	80	80

Током 2019, на интернет презентацији Народне банке Србије објављени су Годишњи извештај о пословању и резултатима рада, Годишњи извештај о стабилности финансијског система, Годишњи извештај о монетарној политици, као и Полугодишњи извештај о монетарној политици.

Објављена су месечна издања Статистичког билтена, тромесечни извештаји о банкарском сектору, надзору финансијског лизинга, пословима надзора над обављањем делатности осигурања и надзора друштава за управљање добровољним пензијским фондовима, као и о активностима у области заштите корисника финансијских услуга. Тромесечно су објављивани Извештај о динаризацији финансијског система и Извештај о инфлацији. Презентације Извештаја о инфлацији емитоване су уживо преко званичног сајта Народне банке Србије (*live stream*).

Јавности су доступни и следећи извештаји: Трендови у кредитној активности, Извештај о откривеним фалсификованим новчаницама, Извештај о резултатима анкете о кредитној активности банака, у тромесечној динамици, Извештај о инфлационим очекивањима у месечној динамици, као и Извештај о надгледању платног система, који се објављује једанпут годишње.

Путем својих поддомена *Твој новац* (www.tvojnovac.nbs.rs) и *Центар за посетиоце* (www.centarzaposetioce.nbs.rs), Народна банка Србије обавештавала је јавност о активностима на пољу заштите и едукације корисника финансијских услуга, изложбено-културним дешавањима и едукативним програмима за ученике и студенте.

Све информације о домаћој платној картици *DinaCard*, подаци о *DinaCard* систему, као и списак свих акцептаната, доступни су јавности преко линка: www.dinacard.nbs.rs. Овај поддомен бележи све већу посећеност, што указује на све веће интересовање грађана за *DinaCard* систем и веће прихватање система од стране привредника.

Сви штампани и електронски садржаји који се публикују за јавност припремају се на српском и енглеском језику.

На свом Јутјуб каналу (*Narodna banka Srbije / National bank of Serbia*), Народна банка Србије објављује видео-записе одржаних конференција за новинаре и стручну јавност, на којима се представљају публикације – Извештај о инфлацији и Годишњи извештај о стабилности финансијског система, као и видео-записе о историјату Банке, финансијској едукацији и новцу и друге пригодне садржаје.

ОДГОВОРНОСТ ПРЕМА ЗАПОСЛЕНИМА

Народна банка Србије је посвећена испуњавању законских циљева и спровођењу поверених функција на начин којим истовремено исказује посвећеност и бригу за запослене, околину и друштвену заједницу. У том смислу, основни циљ политике управљања људским ресурсима уско је везан за достизање циљева друштвене одговорности. То се односи пре свега на развој и унапређење стручних капацитета запослених и стварање подстицајне, здраве и безбедне радне средине како би се обезбедило квалитетно и благовремено испуњење стратешких циљева Народне банке Србије, али и испунила очекивања запослених у погледу професионалне остварености и мотивисаности за посао.

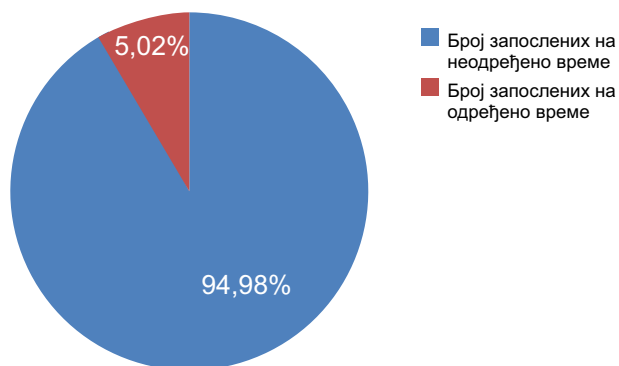
Структура запослених

Структуру запослених и у 2019. години одликује разноликост у погледу типа радног односа, пола, образовања и старости.

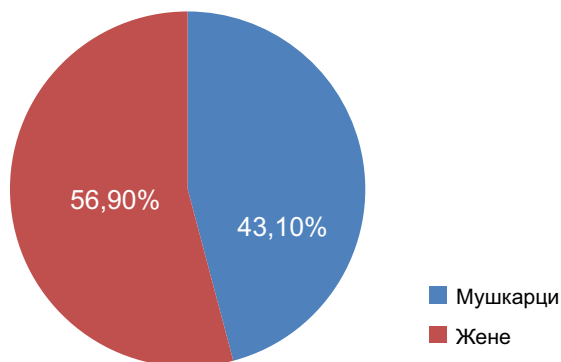
Када је у питању полна структура, као и претходних година, и даље је већи број запослених женског (56,90%) него мушког пола (43,10%).

Последњих година у Народној банци Србије заступљен је тренд веће заступљености жена на руководећим позицијама (56,57%). У потпуности је примењен принцип једнаких шанси за све, односно принцип забране дискриминације на основу пола, чиме се показује посвећеност борби против овог и свих других облика дискриминације.

Графикон 1. Структура запослених према типу радног односа

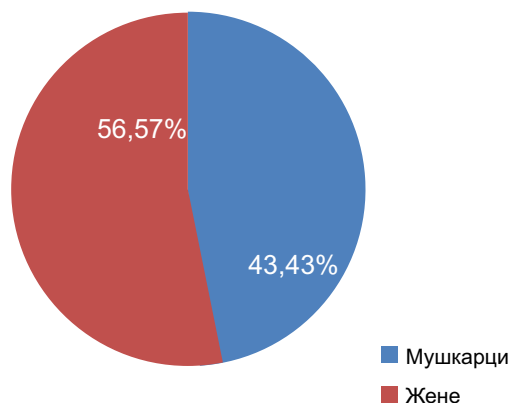
Графикон 2. Полна структура запослених у Народној банци Србије

Полна структура запослених према руководећим нивоима

	Функционери		Руководиоци основних организационих јединица, филијала и Завода		Руководиоци ужих организационих јединица		Укупно	
Мушкарци	2	40%	27	51,92%	57	40,43%	86	43,43%
Жене	3	60%	25	48,08%	84	59,57%	112	56,57%
Укупно	5		52		141		198	

Графикон 3. Полна структура руководећих радних места

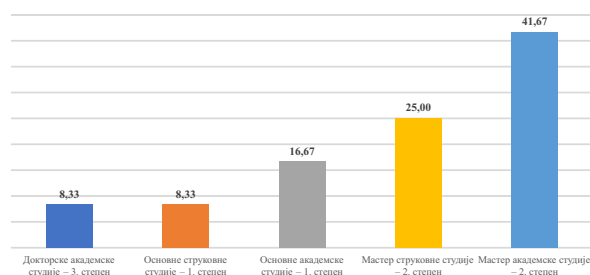

Образовање, стручно оспособљавање и усавршавање

Како би Народна банка Србије успешно обављала своје функције, надлежна организациона јединица за управљање људским ресурсима стара се о континуираној обуци и професионалном развоју запослених, што уједно представља један од стратешких приоритета. Народна банка Србије активно подржава концепт доживотног учења и препознаје да је то један од кључних фактора у развоју каријере сваког запосленог, с тим да се јачањем стручних капацитета запослених потврђује и висока репутација институције. У том смислу, запосленима се омогућава похађање студија на високообразовним институцијама, обука за стицање различитих професионалних звања, сертификата и лиценци, као и учешће на семинарима, курсевима, радионицама, саветовањима, конференцијама и другим сличним облицима усавршавања у земљи и иностранству, укључујући и студијске посете централним банкама других земаља.

Уз праћење савремених тенденција у управљању организационим знањем, запосленима је током 2019. године омогућено стицање нових знања и вештина, подизање нивоа стручности, те преношење експертизе међу запосленима, што је, између осталог, унапредило задовољство запослених послом.

Графикон 4. Образовање запослених – удео запослених у различитим степенима студија

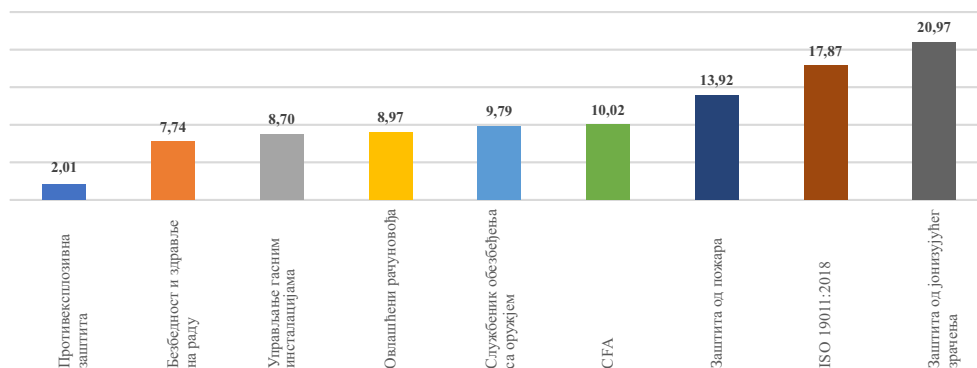
Народна банка Србије је у 2019. години финансирала трошкове образовања на високошколским установама у Републици Србији за 12 запослених, док је за 52 запослена омогућено стицање различитих лиценци и сертификата.

Полагањем стручних испита за лица одговорна за заштиту од пожара испуњене су обавезе Народне банке Србије као послодавца проистекле из Закона о заштити од пожара, док је стицање одговарајућих лиценци било неопходно ради примене *ISO* стандарда и ефикаснијег обављања послова из делокруга Народне банке Србије.

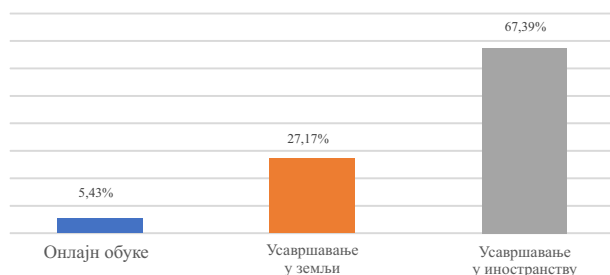
Садржаји семинара, конференција, специјализованих курсева и радионица које су запослени похађали у земљи и иностранству на различите теме из области централног банкарства прилагођени су актуелним и будућим изазовима с којима се суочава централна банка у обављању функција поверених законом. Предавачи су експерти централних банака, Међународног монетарног фонда, Банке за међународна поравнања, Европске централне банке, Европске комисије, националних агенција за надзор осигурања и др.

Народна банка Србије је за 36 студената завршних година факултета у земљи и иностранству организовала летњу праксу, као и праксу по програму „Управљање талентима у Народној банци Србије” за

Графикон 5. Стручно оспособљавање запослених

Графикон 6. Усавршавање запослених

95 студената. Тиме је пружена прилика талентованим студентима да стекну радно искуство и теоријска знања стечена на факултетима употпуне практичним увидима.

Безбедност и здравље на раду

Народна банка Србије, као одговоран послодавац, настоји да свакодневно, у складу с прописима, води рачуна о безбедности и здрављу запослених и да предузима све потребне активности.

Запослени на радним местима с повећаним ризиком, као и запослени који у раду користе мердевине, упућени су на обавезне годишње лекарске прегледе ради утврђивања здравствене способности за рад. Приближно трећина запослених који у раду користе опрему за рад са екраном упућени су на обавезне трогодишње офтамолошке и превентивне систематске прегледе.

У току године извршена су претходна или периодична испитивања и провере средстава и опреме за рад у основним организационим јединицама, као и средстава и опреме личне заштите на раду треће категорије, који служе за заштиту од смртних опасности (електроизолациона средства и опрема за рад на незаштићеној висини). У складу с потребама, запослени су редовно користили средства и опрему за личну заштиту на раду (средства за заштиту слуха, вида, дисајних органа, заштитне рукавице, заштитна одећа и друго). Обновљени су комплетна опрема и средства за пружање прве помоћи.

Извршени су редовни периодични прегледи опреме за рад, испитивања биолошких штетности на радним местима на којима се због процеса рада могу очекивати, као и испитивања излагања нивоа радону на радним местима на којима се због процеса рада могу очекивати.

Као и сваке године, извршена су сва неопходна претходна и периодична оспособљавања за безбедан и здрав рад запослених у основним организационим јединицама. Редовно су пријављене све повреде на раду запослених у основним организационим јединицама.

У складу с планом набавки за 2019. годину, припремљене су и спроведене набавке следећих услуга или добара: консалтинг у области безбедности и здравља на раду, траке за обележавање

грађевинских радова, испитивање вентилационих система и концентрације радона.

Припремљен је и потписан споразум о сарадњи и примени прописаних мера за безбедан и здрав рад запослених с другим послодавцем с којим се дели радни простор.

У оквиру Сектора за послове с готовином, спроведено је испитивање стреса на радном месту, након чега су представљени резултати психолошког истраживања.

Образована је комисија за израду Програма за отклањање недостатака у области безбедности и здравља на раду за чије отклањање су потребна додатна инвестициона средства, а живот и здравље запослених нису теже угрожени. У сарадњи с Дирекцијом за људске ресурсе и организациона питања и организационим јединицама одговорним за спровођење мера и отклањање недостатака у овој области утврђених Актом о процени ризика на радном месту и у радној околини у Народној банци Србије, комисија је подносила гувернеру тромесечне извештаје о остварењу Програма. Остварена је сарадња с филијалама и Заводом, у оквиру надлежности Дирекције за људске ресурсе и организациона питања, на јединственој примени прописа из ове области. Након спроведеног поступка ревизије Акта о процени ризика, крајем децембра усвојен је нови Акт о процени ризика на радном месту и у радној околини у Народној банци Србије.

Овим активностима испуњене су све законске обавезе Народне банке Србије, повећана је безбедност на раду и, у мери у којој је то било могуће, подигнута је свест запослених о значају и примени мера безбедности и здравља на раду.

Безбедност и здравље на раду – Завод за израду новчаница и кованог новца – Топчидер

У протеклој години, у Заводу су спроведене активности на унапређењу безбедности и здравља на раду, у складу са захтевима стандарда *ISO 45001*, а ради успостављања система управљања безбедношћу и здрављем на раду. Спроведене активности, чија је ефективност потврђена добијањем сертификата у мају 2019. године,

представљају само један вид подршке пословању Завода да сталним побољшањем у овој области створи безбедно радно окружење и уклони ризике.

Ревидираним Актом о процени ризика на радном месту и у радној околини у Народној банци Србије, који је потписан у децембру 2019. године, у Заводу је извршена процена ризика за 62 радна места (груписани послови). Двадесет четири радна места, са укупно 143 извршиоца, утврђена су као радна места с повећаним ризиком.

У сарадњи с надлежном службом медицине рада, а на основу закљученог уговора о пружању услуге те службе, у Заводу је организована и спроведена напредна обука оспособљавања запослених за пружање прве помоћи. Обука запослених за пружање прве помоћи извршена је у складу с Правилником о начину пружања прве помоћи, врсти средстава и опреме који морају бити обезбеђени на радном месту, начину и роковима оспособљавања запослених за пружање прве помоћи.

За запослене који обављају послове на радним местима с повећаним ризиком, као и за њихове непосредне руководиоце, организована је напредна обука за пружање прве помоћи (теоретски, практично и провера знања – тест). Сви запослени за које је било организовано оспособљавање (укупно њих 34) успешно су завршили обуку и добили уверења о похађању напредне обуке из прве помоћи на радном месту, која су одложена у њихова досијеа.

Преконтролисани су сви ормарићи за прву помоћ, што је подразумевало: замену оштећених ормарића, постављање ормарића на новим местима, постављање налепница са ажурираним неопходним подацима и упутстава о начину и поступку пружања прве помоћи на сваком ормарићу, као и обезбеђење кратког упутства за запослене о поступку попуњавања и допуне обавезног садржаја.

На основу Плана евакуације и спасавања из пословног објекта Народне банке Србије – Завода за израду новчаница и кованог новца – Топчидер, 6. априла 2019. године успешно је изведена вежба евакуације запослених.

Као мера за смањење ризика по здравље запослених, и у 2019. години наставило се с набавком и уградњом електросушача за руке како би се елиминисали или смањили непатогени микроорганизми, утврђени испитивањима биолошких штетности на појединим мерним местима. Да би се смањио ризик по здравље запослених, на свим местима Завода где су постојале техничке могућности, а за које постоје индикације да би запослени могли бити изложени биолошким штетностима, поред ванредних чишћења, дезинфекције простора и обезбеђења антисептичких средстава за редовно одржавање, постављени су електросушачи за руке.

Како би се побољшао ниво безбедности и здравља на раду и смањила опасност, за потребе сигурности запослених при кретању када се у Заводу изводе грађевински радови набављене су заштитне баријере за обележавање привремених и/или покретних градилишта (шахтови, рупе, оштећење подлоге).

На основу Програма поступног отклањања недостатака у области безбедности и здравља на раду у Народној банци Србије, спроведена је мера за отклањање оштећене опреме за рад. Наиме, замењене су оштећене или неодговарајуће полице у трезорским и магацинским просторима Завода, чиме је постигнута већа сигурност запослених који раде у наведеним просторима.

Интерна комуникација

Интерна комуникација у Народној банци Србије заснива се на промовисању вредности организационе културе у радном окружењу, реализацији друштвено одговорних активности, мотивисању запослених за професионално и лично усавршавање и стварању адекватног окружења за рад, за шта је задужена Група за интерну комуникацију и друштвену одговорност у оквиру Одељења за комуникације.

О основним циљевима, достигнућима и догађајима запослени се обавештавају каналима интерне комуникације – интерним новинама, интранетом, брошурама, видео-материјалом и интерним

догађајима. Развој интерне комуникације стратешки се планира, а свака активност је осмишљена и интегрисана у годишњи план развоја интерне комуникације.

У току године објављено је шест бројева интерних новина „НБС инфо” у електронској форми. Укључивањем све већег броја запослених у њихову изразу, Група за интерну комуникацију и друштвену одговорност трајно подстиче развој овог канала интерне комуникације. Уз подршку руководства Народне банке Србије и амбасадора за интерну комуникацију и друштвену одговорност континуирано се унапређује интерна комуникација и афирмише друштвено одговорно понашање.

Дан Банке

Поводом обележавања 135 година од почетка рада Привилеговане народне банке Краљевине Србије, у холу на Славији приређена је изложба „Избор из збирке дела ликовне уметности – Дан банке”. На изложби су приказана дела из збирке ликовне уметности Народне банке Србије која су настала у различитим периодима XX века.

ОДГОВОРНОСТ ПРЕМА ЗАЈЕДНИЦИ

Заштита и едукација корисника финансијских услуга

У току 2019. године, Сектор за заштиту корисника финансијских услуга наставио је активно да едукацијом и информисањем корисника ових услуга пружа помоћ у остваривању њихових права.

Упоредо с развојем финансијског тржишта, као и развојем све комплекснијих финансијских производа, потрошачи су почели да се сусрећу с бројним новинама на финансијском тржишту. Данас се корисници финансијских услуга сусрећу с великим бројем различитих кредитних инструмената, као и с различитим видовима штедње које нуде банкарске и небанкарске финансијске институције (осигуравајућа друштва, пензијски фондови и инвестициони фондови), а о којима не поседују довољно информација. У исто време, одговорност за своја улагања и ризик ком се притом излажу корисници преузимају директно на себе, што се знатно може одразити на њихов садашњи и будући живот, посебно на период када више нису радно активни.

Обезбеђењем информација и унапређењем разумевања финансијских услуга корисници финансијских услуга развијају свест о ризицима и стичу вештине за управљање тим ризицима. Да би били у могућности да донесу адекватну одлуку о инвестирању свог новца, а у складу са сопственим профилем ризика, неопходно је да корисници располажу потпуним и разумљивим информацијама,

на основу којих могу да сагледају понуде различитих давалаца финансијских услуга, упореде услове и самостално донесу одлуку о томе коју ће финансијску услугу користити.

На основу анализе обраћања корисника финансијских услуга Народној банци Србије, а у складу са Стратегијом Народне банке Србије на пољу финансијског образовања за период 2016–2020. године, настављено је са организовањем и спровођењем едукативних трибина и радионица широм Србије.

Од јануара до децембра 2019. године одржана је 81 едукативна трибина у 39 места широм Србије, којима је присуствовало око 3.200 корисника – грађана, студената и предузетника.

На одржаним трибинама посетиоцима су представљене финансијске услуге путем 175 презентација/радионица. Највеће интересовање грађани су показали за следеће теме: најчешће коришћени банкарски производи, закорачите у свет финансија, омладински пакет-рачуни, кредит за школовање, како избећи финансијске преваре, животно осигурање, платне картице, стамбени кредити, како управљати својим финансијама, како заштитити своја права, електронско банкарство и добровољни пензијски фондови.

Регионалним канцеларијама за финансијску едукацију у филијалама Народне банке Србије у Београду, Новом Саду, Нишу, Крагујевцу и Ужицу, у посматраном периоду обратило се 1.277 корисника. За боље разумевање финансијских услуга, корисницима су пружане информације о финансијским

производима које нуде даваоци финансијских услуга како би они потом могли сами да донесу одлуку о томе коју ће финансијску услугу користити. Највећи број питања која су корисници постављали односио се на банкарске услуге (42,4%), и то у вези с кредитима (кредитни биро, начин обраде анuitета, јемство, рефинансирање и превремена отплата кредита итд.).

Информативни центар Народне банке Србије је у периоду од 1. јануара до 31. децембра 2019. године примио 13.923 позива и имејла корисника, а највећи број питања корисници су постављали у вези с банкарским услугама и принудном наплатом.

Сходно новинама на финансијском тржишту и интересовању корисника финансијских услуга, ажурирани су садржаји на сајту Народне банке Србије у делу заштите корисника, као и на поддомену *Твој новац*, посвећеном финансијској едукацији. На тај начин корисници финансијских услуга имају могућност да се додатно информишу о производима и услугама које пружају финансијске институције чији надзор врши Народна банка Србије, као и да пронађу користан савет о томе на шта треба да обрате пажњу и коме да се обрате за помоћ.

Изложбено-едукативне активности

Изложбене поставке, едукативне програме и културно-образовне садржаје Народне банке Србије за јавност у току 2019. године испратило је 14.667 посетилаца. Изложбено-едукативни простор у Краља Петра 12 посетило је 6.908 грађана, а галеријски простор на Славији њих 2.640. Изложбу Народне банке Србије у Крагујевцу видело је 2.500 грађана. Едукативне радионице похађала су 1.754 ученика, на турнирима у едукативним играма „Монетура” и „Финансије за касније” учествовало је 300 ученика и студената, док је манифестације у којима је учествовала Народна банка Србије посетило 565 грађана.

Изложбено-едукативне програме и културне садржаје пратили су предшколци, ученици основних и средњих

школа, студенти високошколских установа из Београда и других градова широм Србије, домаћи и инострани гости Народне банке Србије, учесници семинара и студијских програма у Народној банци Србије, као и грађани који су свакодневно, индивидуално или у групама, долазили да погледају изложбене садржаје.

Изложбене активности

У холу зграде на Славији организовани су следећи изложбени и културни садржаји:

- „Улога ромских писаних медија у очувању културног идентитета Рома”, у организацији Удружења грађана „Кућа ромске културе”;
- „Око камена”, аутор Александар Радош;
- *Pink ribbon Serbia*, у организацији Јапанске организације за међународну сарадњу;

- „Салон фотографија запослених у НБС“;
- „Век брата Јакала“, у организацији Удружења грађана „Кућа ромске културе“;
- „Опонашање времена: дело – слика – реч“, у организацији Института за студије културе и хришћанства;
- Изложба слика, аутор Миленко Перић;
- „Златни пресек“, аутор Предраг Витезовић;
- „Избор из збирке дела ликовне уметности – 135 година НБС“;
- „Уметност данас“, у организацији Асоцијације српских архитеката са сарадницима;
- „Свет у оку жене – жена у оку уметника“, избор слика Мирјане Савић;
- „Сајам стваралаштва дистрофичара Србије“;
- „Приче новчаница – папирни новац из легата Ђорђа Новаковића“, у организацији Музеја града Београда;
- „Миланковићева временска капија“, у организацији Удружења „Милутин Миланковић“;
- Изложба стрипа и анимације „У плавом оку“ и промоција књиге „Пратња“ Јелене Вучић.

На позив Народног музеја у Крагујевцу, Народна банка Србије је приредила две изложбе у овом граду:

- „Слике времена и догађаја на српском новцу – новац Кнежевине и Краљевине Србије“;
- „Српски новац од 13. до 21. века“.

Број посетилаца по врсти активности

Финансијска едукација деце и омладине

У оквиру сарадње с васпитно-образовним институцијама, изложбени простор Народне банке Србије у Краља Петра 12 посетили су предшколци, ученици основних и средњих школа широм Србије (Београда, Уба, Суботице, Колубаре, Коцељева, Алексинца, Бечеја, Малог Зворника, Горњег Милановца, Аранђеловца, Ковина, Деспотовца, Враћа, Сопота, Петровца на Млави, Меровине, Вршца, Куршумлије, Кикинде, Бачког Градишта, Панчева, Смедеревске Паланке, Крчедина, Лесковца, Чачка, Љубовије, Инђије, Куле и Ваљева), као и студенти (економских факултета из Београда, Ниша и Новог Сада, Филозофског факултета, Факултета политичких наука, Правног факултета, Београдске банкарске академије и Факултета за правне и пословне студије „Др Лазар Вркатаћ“ из Новог Сада).

У складу с дугогодишњом праксом и оствареном успешном сарадњом, у мају и новембру, Одсек за изложбе и едукацију био је домаћин ученицима Основне школе „Јастребачки партизани“ из Меровине и ученицима Средње школе „Вук Караџић“ из Љубовије.

Радионице: „Нацртај новчаницу по свом избору“, „Знамените личности на новчаницама“ (за ученике основних школа), „Динар наш новац“, „Лажни новац и како га препознати“, „Мој буџет и ја“, „Знамените

личности на динарским новчаницама” (за ученике средњих школа) и „Фалсификати” одржане су у Лесковцу, Нишу, Бечеју, Новом Пазару, Новом Саду, Суботици, Ужицу, Чачку, Крагујевцу, Косовској Митровици, Пожаревцу, Бачкој Паланци, Прибоју, Горњем Милановцу, Ваљеву и Параћину, у објекту Народне банке Србије у Краља Петра 12 и у просторијама основних и средњих школа и факултета у Београду.

У склопу сарадње с факултетима, Народна банка Србије и Београдска банкарска академија реализовали су наградни турнир у едукативној игри „Финансије за касније”. На турниру су учествовале четири економске школе: Прва економска школа, Друга економска школа, Пета економска школа и Економска школа „Нада Димић”. Након квалификационих турнира у свакој од наведених школа, прилику да се такмиче у финалу добила су по четири ученика из сваке школе. Победници турнира посетили су Центар за посетиоце Народне банке Србије и огледну дилерску собу у Београдској банкарској академији.

Светска недеља новца

Народна банка Србије је од 25. до 29. марта обележила Светску недељу новца, која се на иницијативу Међународног покрета за финансијску едукацију деце и омладине организује у целом свету.

Активности су организоване у објекту Народне банке Србије у Краља Петра 12, у Првој економској школи у Београду, на Правном факултету у Београду, као и у просторијама Средње школе „Вук Караџић” у Љубовији. Такође, Народна банка Србије је на школском сајму културе „Тржница идеја” представила своје активности на пољу финансијског образовања младих.

Поред посете Центру за посетиоце Народне банке Србије и стручног вођење кроз сталну поставку и тематске изложбе, одржане су радионице „Фалсификати”, „Мој буџет и ја”, „Знамените личности на динарским оптицајним новчаницама” и „Динар наш новац”, као и турнири у едукативној игри „Финансије за касније”.

Тржница идеја

У складу са изложбеним и едукативним активностима које спроводи на пољу финансијског описмењавања деце и омладине, представници Народне банке Србије 29. марта учествовали су на школском сајму културе „Тржница идеја”, који је у организацији Музеја града Београда одржан у просторијама Југословенске кинотеке.

Том приликом, запослени у Одсеку за изложбе и едукацију представили су посетиоцима све радионице и алате потребне за њихово спровођење, као и едукативне игре „Финансије за касније” и „Монетура”.

Светска недеља штедње

Народна банка Србије је и ове године, од 28. октобра до 1. новембра, учествовала у обележавању Светске недеље штедње. У склопу програма, на Факултету за правне и пословне студије „Др Лазар Вркатаћ” у Новом Саду реализована је радионица „Фалсификати”. Студенти Економског факултета у Крагујевцу посетили су Центар за посетиоце Народне банке Србије у Краља Петра 12. Такође, запослени у Одсеку за изложбе и едукацију угостили су ученике и професоре Трговинско-угоститељске школе из Лесковца и том приликом им представили нову радионицу намењену студентима „Знамените личности на динарским новчаницама”.

Учешће у културним манифестацијама

Међународни дан франкофоније

Поводом обележавања манифестације „Март – месец франкофоније”, 20. марта за ученике од трећег до осмог разреда Основне школе „Владислав Рибникар” из Београда организоване су радионице „Нацртај новчаницу по сопственом избору”, „Знамените личности на оптицајним новчаницама”, „Динар наш новац” и „Мој буџет и ја”.

Дан отворених врата

Осму годину заредом, Народна банка Србије је 6. априла обележила манифестацију „Дан отворених врата”. У изложбено-едукативном простору посетиоци су могли да погледају основну изложбено поставку „Новац на тлу Србије”, као и тематске изложбе „Фалсификати” и „Израда кованог новца – од идејног решења до реализације”.

Стручни тим Сектора за платни систем, путем интерактивних дискусија, упознао је посетиоце са иновацијама у области плаћања – системом за инстант плаћања.

Дани Београда

У складу с досадашњом праксом, Народна банка Србије је и ове године била део културне манифестације „Дани Београда”, омогућавајући

јавности да погледа њену сталну поставку током радног времена изложбеног простора у згради у Краља Петра 12.

Музеји за 10

Народна банка Србије је учествовала у културној манифестацији „Музеји за 10”, у организацији Националног комитета *ICOM* Србија. Тим поводом, 18. маја, као и наредних десет дана у току радног времена галерије Народне банке Србије у Немањиној 17, посетиоци су могли да погледају изложбу „Опонашање времена”, коју је приредио Институт за студије културе и хришћанства. Истим поводом, Народна банка Србије гостовала је у Народном музеју у Крагујевцу са својом изложбом „Слике времена и догађаја на српском новцу – новац Кнежевине и Краљевине Србије”.

Дани европске баштине

И ове године Народна банка Србије учествовала је у обележавању манифестације „Дани европске баштине”, отворивши у суботу, 5. октобра, своје здање у Краља Петра 12 за групне посете грађана. Посетиоци Народне банке Србије могли су да погледају свечани хол и да од запослених чују о историјату изградње овог здања и занимљиве податке о почетку рада Народне банке Србије. У изложбено-едукативном простору грађанима су представљени стална нумизматичка поставка „Новац на тлу Србије”, тематске изложбе, као и пратећи интерактивни садржаји.

Хуманитарне и волонтерске активности

Са жељом да својим одговорним односом према целокупној друштвеној заједници помогне различитим видовима хуманитарног деловања, Народна банка Србије је током 2019. године наставила да пружа помоћ онима којима је она најпотребнија. Запослени су се активно укључивали у хуманитарне и волонтерске активности ради прикупљања новца, хране и одеће, пружајући несебичну помоћ социјално угроженим категоријама становништва, деци са

сметњама у развоју, деци без родитељског старања и старијим особама.

У сарадњи с хуманитарним организацијама, центрима, удружењима и школама, Народна банка Србије организује хуманитарне и волонтерске активности, које су веома успешне и запажене. Укупна новчана вредност хуманитарних активности запослених у Народној банци Србије у 2019. години износила је 362.500 динара.

У хуманитарним акцијама прикупљања хране под називом „Хуманошћу против глади”, које је Народна банка Србије организовала у Београду и Крагујевцу, прикупљено је и подељено 600 килограма основних

животних намирница најугроженијим категоријама становништва.

У сарадњи с београдским Центром за дневни боравак и смештај деце и омладине ометене у развоју, Народна банка Србије је реализовала стваралачку радионицу за децу запослених, у којој су малишани имали прилику да науче основе вајарства, направе предмете од глине и осликају их.

Пред новогодишње и ускршње празнике, у седишту и Филијали у Новом Саду организоване су хуманитарне изложбе радова деце, омладине и старијих особа са сметњама у развоју ради прикупљања средстава за реализацију програма који подстичу њихов развој. Запослени у Народној банци Србије имају висок степен разумевања за потребе ових особа, дајући им моралну, а куповином украсних предмета и материјалну подршку.

У акцији под називом „Живимо без насиља”, која је реализована у Филијали у Нишу, прикупљена су новчана средства за набавку веш-машине за Сигурну кућу у овом граду.

Филијала у Ужицу била је домаћин хуманитарне акције „Удружимо се и учинимо добро дело”, у којој су запослени донирали столице за терасу Дома за одрасла и старија лица – Забучје.

Волонтери Народне банке Србије успешно су реализовали акцију уређења Основне школе „Олга

током 2019. године сакупили 1.500 килограма чепова и тиме обезбедили средства за набавку два трицикла, који особе с хендикепом користе као помоћно средство при ходању. С обзиром на то да акција доноси резултате од изузетног значаја, наставиће се и у наредном периоду.

У традиционалној хуманитарној акцији „Пакетић за непознатог друга“, која је организована у сарадњи с хуманитарном организацијом „малиВелики људи“, запослени су донирали 194 новогодишња пакетића и 95 пакета играчака и очуване гардеробе деци и омладини са сметњама у развоју из Дневног боравка „Невен“ из Панчева и Дома „Ветерник“ из Новог Сада, као и деци корисника Народне кухиње Српске православне цркве у Београду.

У акцији прикупљања половне гардеробе, постељине, пешкира и шоља за кориснике Геронтолошког центра

„Бежанијска коса“ из Београда прикупљено је 65 пакета. Корисницима Црвеног крста у Кули донирано је 30 пакета одеће, обуће и школског прибора.

Народна банка Србије наставиће да реализује хуманитарне и волонтерске активности, унапређује друштвено одговорно понашање и промовише друштвену одговорност.

Донације

Додељивање донација утврђено је Одлуком о образовању комисије за разматрање захтева за доделу донација и хуманитарне помоћи и о утврђивању услова, начина и критеријума за доделу донација и хуманитарне помоћи. На основу те одлуке, новчана средства за донације и хуманитарну помоћ, односно основна средства, нематеријална улагања и инвентар који су трајно стављени ван употребе, у складу са актом о утврђивању критеријума техничке и технолошке дотрајалости средстава у Народној банци Србије, као и ситни инвентар, потрошни материјал и залихе, који су подобни за донирање, могу се одобрити, односно донирати правним лицима, јединицама локалне самоуправе, образовним и културним установама и установама социјалне и здравствене заштите, као и непрофитним организацијама, односно удружењима, хуманитарним организацијама и другим установама.

У току 2019. године, Народна банка Србије је на име донација финансијских средстава дала 2.497.810,00 динара. Донирана су и остала средства (расходовани намештај). Завод за израду новчаница и кованог новца – Топчидер израдио је и донирао плакете за Задужбину „Доситеј Обрадовић“.

Чланство у „Глобалном договору” Уједињених нација

Након оснивања „Глобалног договора” Уједињених нација у Србији 6. децембра 2007. године, Народна банка Србије, као један од оснивача и активан члан ове иницијативе, наставила је да промовише и афирмише ово најмасовније добровољно удружење на свету, посвећено промовисању друштвено одговорног пословања. „Глобални договор” од својих чланова тражи да усвоје, подрже и промовишу десет универзалних принципа из области заштите људских и радних права, заштите животне средине и борбе против корупције. Поред великих компанија, ову иницијативу подржавају и средња и мала предузећа, невладине организације, пословна удружења и академске институције.

Као председавајућа Радне групе за корпоративну друштвену одговорност у банкарству и финансијама, Народна банка Србије је у току 2019. године, заједно са осталим чланицама Радне групе, реализовала пројекат из области финансијске едукације, што је и основни циљ ове групе.

У пројекту сарадње са средњим школама у којима постоји образовни профил „Банкарски службеник у банкарству и осигурању” школама је омогућена:

- једнонедељна/двонедељна пракса за ученике трећег/четвртог разреда у филијалама банака чланица,
- посета Центру за посетиоце Народне банке Србије и
- тематска предавања за ученике и наставнике.

Сарадња ће бити настављена и у 2020. години.

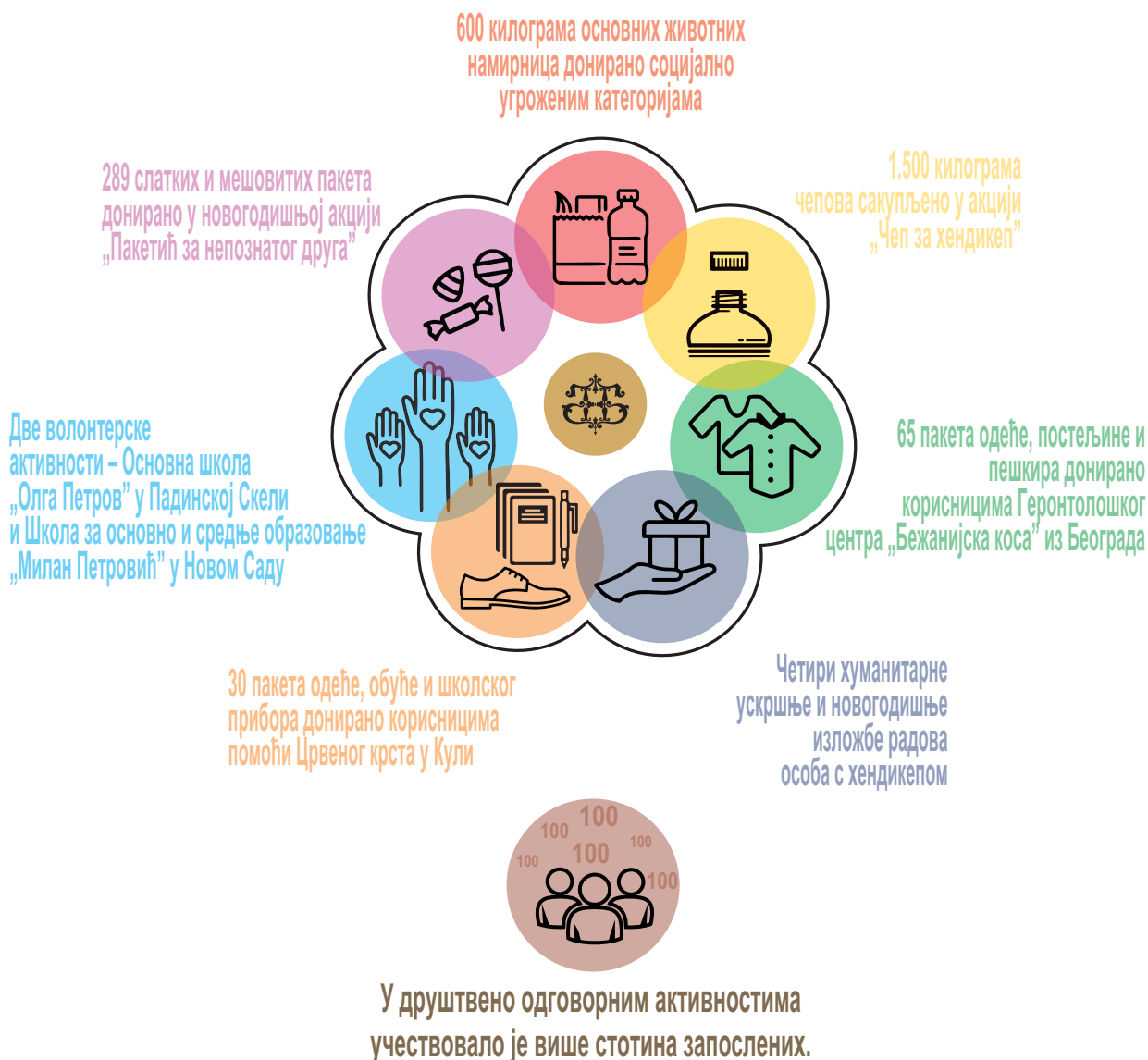
Више информација о свим активностима „Глобалног договора” Уједињених нација у Србији могу се наћи на веб-страници: www.ungc.rs.

Десет принципа „Глобалног договора”

Десет принципа „Глобалног договора” из области заштите људских и радних права, заштите животне средине и борбе против корупције заснивају се на: Универзалној декларацији људских права, Декларацији Међународне организације рада о основним принципима и правима на раду, Декларацији о животној средини и развоју и Конвенцији Уједињених нација против корупције.

ХУМАНИТАРНЕ И ВОЛОНТЕРСКЕ АКТИВНОСТИ НАРОДНЕ БАНКЕ СРБИЈЕ У 2019. ГОДИНИ

ОДГОВОРНОСТ ПРЕМА ЖИВОТНОЈ СРЕДИНИ

Очување природних ресурса у седишту и филијалама

Народна банка Србије је и у 2019. години наставила да се одговорно понаша према друштвеној заједници и заштити животне средине. Са отпадом који настаје у процесу рада на текућем и инвестиционом одржавању објеката и опреме поступа се у складу са Законом о управљању отпадом. Са овлашћеним предузећима закључени су уговори о пружању услуга прикупљања, транспорта и третмана отпада више индексних бројева. Разврстани

отпад се правилно и привремено складишти у наменску амбалажу, а затим предаје овлашћеним предузећима на крајње збрињавање. Редовно се воде евиденције о насталом и предатом отпаду и спроводе мере за његово смањење.

Запослени у Одељењу за одржавање, у чијем је делокругу праћење потрошње енергије, као и спровођење мера за њено ефикасно коришћење, редовно прате Закон о ефикасном коришћењу енергије и о његовом спровођењу информисају се на сајтовима Министарства рударства и енергетике и Машинског факултета Универзитета у Београду, као овлашћених организација за обуку.

Топлотна енергија

Сезона	Краља Петра (KWh)	Немањина (KWh)
2013/2014.	602.762	1.599.411
2014/2015.	743.531	1.612.680
2015/2016.	767.565	1.512.820
2016/2017.	891.447	1.774.939
2017/2018.	845.208	1.547.080
2018/2019.	750.990	1.417.530

Вода

Година	К Петра (m ³)	Немањина (m ³)
2014.	2.861	12.480
2015.	3.271	12.632
2016.	3.014	12.730
2017.	1.142	12.698
2018.	1.291	12.696
2019.	1.330	12.209

Електрична енергија

Година	Краља Петра ВТ (KWh)	Краља Петра НТ (KWh)	Немањина ВТ (KWh)	Немањина НТ (KWh)
2014.	605.340	221.580	2.432.240	920.110
2015.	627.000	210.600	2.059.890	1.091.320
2016.	580.200	201.600	2.012.210	1.051.240
2017.	597.256	182.298	2.050.203	862.497
2018.	495.257	148.502	1.676.482	874.308
2019.	365.090	115.994	3.796.216	1.286.504

ВТ – виша тарифа
НТ – нижа тарифа

Зграда Народне банке Србије на Славији спада у ред високоавтоматизованих зграда. У свим просторијама налазе се детектори присуства, који се аутоматски активирају и утичу на рад система који регулише температуру у просторији.

Сортирање отпада у седишту и филијалама

У свим објектима Народне банке Србије запослени од 2009. одвајају секундарне сировине (папир, ПЕТ амбалажу и мешани отпад). Продајом папира прикупљено је 252.700,11 динара, а рециклирањем ПЕТ амбалаже 133.245,40 динара. Новчана средства прикупљена на тај начин усмеравају се у хуманитарне сврхе и донирају непрофитним организацијама, удружењима, образовним или здравственим установама за које се запослени одреде.

Од 2008. запослени се стално упознају са сврсисходности одвајања секундарног отпада. За те потребе објављена је брошура „Водич кроз процес рециклаже”, као и више мотивишућих текстова у интерним новинама.

Организациони део	ПАПИР	
	Количина (кг)	Приход (дин.)
Седиште и Филијала у Београду	33.250	225.980,00
Филијала у Новом Саду	979	8.344,71
Филијала у Крагујевцу	3.820	11.345,40
Филијала у Нишу	800	7.030,00
Филијала у Ужицу	/	/
Укупно	38.849	252.700,11

Организациони део	ПЕТ амбалажа	
	Количина (кг)	Приход (дин.)
Седиште и Филијала у Београду	4.950	128.700,00
Филијала у Новом Саду	223	4.545,40
Филијала у Крагујевцу	/	/
Филијала у Нишу	/	/
Филијала у Ужицу	/	/
Укупно	5.173	133.245,40

Смањење штетних утицаја на животну средину – Завод за израду новчаница и кованог новца – Топчидер

Завод за израду новчаница и кованог новца – Топчидер, као одговорни привредни субјекат, већ годинама успешно реализује и спроводи мере заштите животне средине, које су све захтевније услед усклађивања законодавства из те области с прописима Европске уније.

Концепт одговорног и ефикасног управљања отпадом који се спроводи у Заводу од 2014. године подразумева да је сав отпад који се генерише у пословним процесима класификован и карактеризован према пореклу и саставу, да се пажљиво обележава, сакупља, разврстава и складишти на начин који не утиче на здравље људи и животну средину.

Правилним сакупљањем, разврставањем и коначним збрињавањем неопасног отпада у 2019. години остварен је приход од 2.081.157,00 динара.

У оквиру коначног збрињавања неопасног отпада важно је поменути да се остварује 100% рециклабилности отпадног папира и отпадног метала, чиме се доприноси успостављању одрживог развоја.

Опасан отпад се привремено складишти у Заводу у контролисаним, безбедним условима до предаје провереним, дугогодишњим партнерима – овлашћеним оператерима на крајње збрињавање. Сви овлашћени оператери с којима сарађујемо имају дозволу надлежног органа за управљање отпадом, као и обавезу да нам доставе документацију којом се потврђује начин крајњег збрињавања отпада. У 2019. години потрошено је 2.200.000,00 динара на збрињавање опасног отпада.

Сагласно законској регулативи, редовно се контролише емисија загађујућих материја у воду, ваздух и земљиште. Резултати тих мерења потврђују да се сви производни процеси у Заводу спровode у

складу с постављеним законским стандардима заштите животне средине.

Свесни важности потенцијала природних ресурса, највише руководство Завода континуирано образује запослене о важности смањења потрошње необновљивих ресурса.

У Заводу је започета процедура за увођење природног гаса као новог енергента, чиме ће се омогућити еколошка производња топлотне енергије.

Једна од тренутних активности Завода која се односи на повећање енергетске ефикасности јесте замена постојеће расвете лед светлима. Урађен је пројекат адаптације расвете за цео Завод.

Сви извештаји који су законима прописани прецизно се попуњавају и благовремено шаљу надлежним институцијама, с којима је успостављена ефикасна сарадња.

Тромесечно се обрачунава и плаћа накнада за производе које је Народна банка Србије увезла, а који ће након употребе постати посебни токови отпада.

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

658(497.11)

Друштвена одговорност.../
Народна банка Србије. - 2007- . - Београд
(Краља Петра 12) : Народна банка Србије,
2007- (Београд: ФДП). - 29 cm

Годишње
ISSN 2217-3048 = Друштвена одговорност
COBISS.SR-ID 513350999

Издаје
Народна банка Србије

Контакт

Народна банка Србије
Краља Петра 12
11000 Београд
Тел.: 011/3027-100
Интернет: www.nbs.rs

Сва права су резервисана

This is our Communication on Progress
in implementing the principles of the
United Nations Global Compact.

We welcome feedback on its contents.